

**LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTRO ĮSAKymo
DĖL PRIEMONĖS „SUBSIDIJOS ĮMONĖMS, VEIKIANČIOMS ITIN PAVEIKTUOSE SEKTORIUOSE, SIEKIAN-
T SUŠVELNINTI ENERGIJOS KAINŲ PADIDĖJIMO PADARINIUS“ SĄLYGŲ APRAŠO PATVIRTINIMO DERINIMO
PAŽYMA**

Nr.	Pastabos teikėjas	Pastaba, pasiūlymas (pastabos gautos 2022.10.24-25)	Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos (toliau – Ministerija) pasiūlymas (sprendimas)
1.	Konkurencijos taryba	<p>Priemonės „Subsidijos įmonėms, veikiančioms itin paveiktuose sektoriuose, siekiant sušvelninti energijos kainų padidėjimo padarinius“ lėšų skyrimo ir administravimo tvarkos aprašo projekto (toliau – Aprašas) 10 punkte nustatyta, kad „iki Aprašo 11 punkte nustatyto proporcingo mažinimo taikymo didžiausia galima vienam pareiškėjui skirtinos subsidijos suma – 500 000 (penki šimtai tūkstančių) eurų, mažiausia galima vienam pareiškėjui skirtinos subsidijos suma – 500 (penki šimtai) eurų“. Taip pat Aprašo 13 punkte įtvirtinta, kad bendra vienam pareiškėjui ir su juo susijusioms įmonėms teikiama valstybės pagalbos pagal 2022 m. kovo 23 d. Europos Komisijos komunikatą Nr. 2022/C 131 I/01 „Laikinoji valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti krizės sąlygomis reaguojant į Rusijos agresiją prieš Ukrainą, sistema“ su pakeitimais (toliau – Komunikatas) suma negali viršyti Komunikato 41 punkto a papunktyje nustatyto dydžio.</p> <p>Kaip įtvirtinta Komunikato 41 punkto a papunktyje, „bendra pagalbos suma bet kuriuo metu neviršija 500 000 EUR vienai įmonei“, todėl vertinant, kokia subsidijos suma gali būti skiriama pareiškėjui, taip pat turi būti vertinama ir pareiškėjo (kartu su susijusiomis įmonėmis) pagal kitas priemones gauta valstybės pagalba pagal Komunikatą užtikrinant, kad nebus viršyta didžiausia leistina pagalbos pagal Komunikatą suma. Atkreipiame dėmesį, kad Apraše nėra numatyta, kad pareiškėjai pateiktų informaciją apie su jais susijusias įmones – siūlome atitinkamai papildyti Aprašą didžiausia leistina pagalbos pagal Komunikatą suma. Atkreipiame dėmesį, kad Apraše nėra numatyta, kad pareiškėjai pateiktų informaciją apie su jais susijusias įmones – siūlome atitinkamai papildyti Aprašą.</p>	<p>NEATSIZVELGTA. Pagal Aprašo nuostatas ir laikantis Komunikato nuostatų, Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) įpareigota tikrinti informaciją apie pareiškėjo ir su juo susijusių įmonių gautą pagalbą, siekiant užtikrinti Apraše ir Komunikate nustatytą maksimalių pagalbos dydžių laikymąsi. Minėta informacija VMI yra prieinama viešuose registruose ir informacinėse sistemose, todėl siekiant išvengti administracinės naštos į Aprašą neįtraukiamas reikalavimas įmonėms teikti tokią informaciją papildomai.</p>

2.	Konkurencijos taryba	Taip pat, kaip nurodyta Aprašo projekto 10 punkte, mažiausia galima vienam pareiškėjui skirtinos subsidijos suma – 500 eurų. Tačiau nėra paaiškinta, koks sprendimas dėl subsidijos skyrimo priimamas, jei konkrečiu atveju nebus pasiekta 500 eurų riba, t. y. ar subsidija visai nebus skiriama, ar bus skiriama 500 eurų subsidija, todėl siūlome patikslinti šią Aprašo projekto nuostatą.	NEATSIŽVELGTA. Patiksliname, kad Aprašo 10 punkte nurodyta, kad iki Aprašo 11 punkte nustatyto proporcingo mažinimo taikymo skirtina mažiausia subsidija yra 500 eurų. Atitinkamai Aprašo 24 punktas nustato, kad Pareiškėjai, neįtraukti į tinkamų finansuoti pareiškėjų sąrašą, nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 3 (tris) darbo dienas nuo tinkamų finansuoti pareiškėjų sąrašo išsiuntimo Ministerijai dienos, apie tai informuojami „Mano VMI“.
3.	Konkurencijos taryba	Kaip nustatyta Komunikato 56 straipsnyje, „valstybės narės privalo užtikrinti, kad būtų saugomi išsamūs dokumentai, susiję su šiame Komunikate numatytos pagalbos skyrimu. Tokie dokumentai, kuriuose turi būti visa informacija, būtina siekiant nustatyti, ar buvo laikomasi visų būtinų sąlygų, turi būti saugomi 10 metų nuo pagalbos suteikimo ir Komisijos prašymu turi būti jai pateikiami“. Siūlome papildyti Aprašo projektą nuostatomis dėl dokumentų saugojimo	NEATSIŽVELGTA. Patiksliname, kad Aprašo 34 punktas numato, kad informacija ir dokumentai, susiję su subsidijos teikimu, saugomi 10 (dešimt) metų nuo paskutinės subsidijos suteikimo dienos.
4.	Lietuvos verslo konfederacija (toliau – LVK)	Atkreipiame dėmesį į tai, kad Priemonės sąlygos neatsižvelgia ir į tai, kad neišvengiamai yra kitų sektorių ir įmonių, kurie taip pat yra laikytini itin nukentėjusiais, tačiau šiuo metu į itin paveiktų ekonominių veiklų sąrašą yra išimtinai įtrauktos tik gamybos veiklos. LVK, kaip organizacija, atstovaujanti didelę dalį Lietuvos paslaugų sektoriaus, sulaukia daug paklausimų dėl subsidijų itin nukentėjusioms ne pramonės įmonėms. Kai kurių besikreipusių įmonių elektros energijos sąnaudos 2021 m. sudarė daugiau nei 10 proc. metinių sąnaudų. Pavyzdžiui, šaldomo sandėliavimo paslaugas teikiančių įmonių 2021 m. elektros energijos sąnaudos sudarė net 17% sąnaudų, tačiau nei šis sektorius, nei kiti itin paveikti paslaugų sektoriai nėra įtraukti į itin paveiktų sektorių sąrašą. Atsižvelgus į tai, jog visų paveiktų sektorių neįmanoma aprėpti vienu sąrašu, LVK nuomone, svarstyti papildomi, horizontalūs kriterijai visiems pareiškėjams. LVK nuomone, Priemonės nustatomas itin paveiktų sektorių sąrašas nėra apribotas Komunikato priedo „Itin paveikti sektoriai ir pasektoriai“ (toliau – Komunikato priedas) sąrašo, nes Priemonė nėra teikiama pagal Karo	NEATSIŽVELGTA. 2022 m. spalio 7 d. Vyriausybėje kartu su 2023 m. valstybės biudžetu pristatytas 2,5 mlrd. Eur pagalbos priemonių verslui paketas (toliau – Energetikos paketas verslui) numato šias pagrindines priemones 1) elektros kainų augimo dalies kompensavimas, valstybei padengiant pusę kainos augimo išlaidų 2) pridėtinės vertės mokesčio lengvatos pratęsimas iki 2023 metų II ketv. pabaigos maitinimo ir kultūros, poilsio ir sporto renginių bei atliekų paslaugoms; 3) mokesčių išieškojimo sustabdymas energijai imlioms įmonėms ir 4) subsidijos energijai imlioms įmonėms, subsidijų dydį susiejant su įmonių

	<p>Komunikato 53 punktą. Atitinkamai, yra galimybė pildyti itin paveiktų sektorių sąrašą, neapsiribojant tik Karo Komunikato priede nustatytais sektoriais.</p> <p>Priemonės tobulinimui siūlytume tokias alternatyvas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Numatyti papildomą, tačiau griežtą kriterijų subsidijai gauti – įmonės išlaidos elektros energijai 2021 m. turi sudaryti bent 10 proc. 2021 m. įmonės sąnaudų. Atsižvelgiant į tai, kad ne visos įmonės iš itin paveiktų sektorių gali atitikti siūlomą griežtą kriterijų, nes gali turėti savo elektros generaciją (o tokias remti viešosiomis lėšomis nebūtų tikslinga), taikyti šį kriterijų visoms įmonėms. Šiuo atveju, itin paveiktų sektorių sąrašo būtų galima atsisakyti; arba - Laikantis sektorinės prieigos, Ministerija su kitų valstybės institucijų pagalba galėtų identifikuoti daugiau itin pažeistų sektorių, kuriuos galėtų įtraukti į galimų pareiškėjų sąrašą, atsižvelgiant į tai, kad siūloma teikti valstybės pagalbą konkrečioms sektoriams nėra apribota Komunikato nuostatomis (Komunikato priede įvardyti sektoriai taikomi tik teikiant valstybės pagalbą pagal 53 punktą). - Esant lėšų trūkumui, tačiau siekiant užtikrinti, kad valstybės pagalba galėtų pasinaudoti tie (ir tik tie), kuriems jos išties reikia, siūlytume šiek tiek sumažinti subsidijos lubas, arba, remiantis pirmąja alternatyva, griežtinti įmonės sąnaudų kriterijų, jeigu jis būtų įtrauktas į Priemonės tvarkos aprašo projektą. 	<p>sumokėtais mokesčiais.</p> <p>Subsidijos energijai imlioms įmonėms, subsidijų dydį susiejant su įmonių sumokėtais mokesčiais planuojamos pagal derinamą Aprašą, kuriuo tvirtinamos Priemonės tikslas yra sušvelninti infliacinį energijos kainų padidėjimo padarinius pareiškėjams ir padėti jiems atlaikyti staigų išlaidų padidėjimą dėl Rusijos Federacijos agresijos prieš Ukrainą sukeltos krizės ir sumažinti infliacinę energijos kainų padidėjimo spaudimą. Pagal Priemonės tikslą, kuris tiesiogiai atliepia Komunikato paskirtį, planuojamos Priemonės pareiškėjais galės būti įmonės, atitinkančios Aprašo priede nurodytus EVRK kodus. Aprašo priedas parengtas atsižvelgiant į Komunikato priedą, sustambinant jame nurodytus ERVK kodus iki skyriaus (siekiant, kad kuo daugiau įmonių galėtų teikti paraiškas).</p> <p>Įvertinus planuojamos Priemonės tikslą, ribotą Priemonės biudžetą ir labai trumpus šios Priemonės įgyvendinimo terminus (Priemonė privalo būti kuo greičiau patvirtinta, kadangi pagal Komunikatą pagalba suteikiama ne vėliau kaip 2022 m. gruodžio 31 d., o numatomas priemonės biudžetas yra iš skolintų lėšų, kurios privalo būti išmokėtos iki šių metų gruodžio 31 d.) bei atsižvelgiant į kitas Energetikos pakete verslui numatytas priemones, manome, kad pasirinktas priemonės įgyvendinimo modelis yra tinkamas.</p>
--	--	--

5.	Lietuvos viešbučių ir restoranų asociacija (toliau – LVRS)	LVRS nurodė, kad Itin paveiktų sektorių sąraše, nustatytame Aprašo priede, turizmo, viešbučių ir restoranų sektoriai nepatenka, todėl jie į priemonę pretenduoti negalės. LVRS prašo minėtus sektorius įtraukti į Itin paveiktų sektorių sąrašą.	NEATSIZVELGTA. Argumentai dėl Ministerijos sprendimo pateikti šios pažymos 4 p.
6.	Lietuvos medienos pramonės asociacija (toliau – LMPA)	Išnagrinėję Jūsų Aprašą, pamatėme, kad būtent Lietuvos baldų pramonė (EVRK 310900) nepatenka tarp subsidijų galinčių tikėtis sektorių. Pažymėtina, kad didžioji dalis Lietuvos baldų pramonės įmonių beveik 100 proc. savo gaminių eksportuoja ir tai yra langas į tarptautines rinkas kitų medienos produktų gamintojams, kurie Apraše traktuojami kaip tinkami pareiškėjai, nors kai kurių jų vykdomos veiklos Komunikate nenumatytos, o išvardintos Aprašo priede. Dramatiškai komplikuojantis baldų sektoriaus konkurencingumui galima užtikrintai prognozuoti problemas ir pirminio medienos apdirbimo sferoje. LMPA prašo Lietuvos medienos pramonę įtraukti į Itin paveiktų sektorių sąrašą.	NEATSIZVELGTA. Argumentai dėl Ministerijos sprendimo pateikti šios pažymos 4 p.
7.	Lietuvos paukštininkystės asociacija	Prašoma į šio Aprašo priedą „Itin paveiktų sektorių sąrašą“ įtraukti itin nukentėjusias dėl energetinių išteklių kainų kilimo (ypač dujų, kurios sudaro iki 5/6 visų energetinių išteklių ir iki 20 proc. produkcijos savikainoje) paukštininkystės įmones, kurių pagrindinė ekonominė veikla pagal EVRK 2 red. skyrių kodai: A 01.47 Naminių paukščių auginimas. Pagal Komunikatą „daug energijos naudojančių“ laikoma kai energetikos kaštai produkto savikainoje sudaro 3 proc. ir daugiau. Todėl paukštininkystės įmonės yra laikytinos galimomis paramos gavėjomis. Atkreipiame jūsų dėmesį, kad aptariamame vyriausybės nutarimo projekte yra sumaišytos Komunikato sąvokos. Nutarime energetiškai imliomis įmonėmis laikomos įmonės nurodytos Komunikato priede, tuo tarpu Komunikato 2.4 punkto 53 papunkčio „e“ dalis nustato kada galioja pirmasis priedas „daug energijos naudojančioms įmonėms, veiklą vykdančioms I priede išvardytuose sektoriuose ar pasektoriuose, bendra pagalba gali būti padidinta iki ne daugiau kaip 70 % tinkamų finansuoti išlaidų, susijusių su produktų gamyba I priede išvardytuose sektoriuose ar pasektoriuose, ir gali sudaryti ne daugiau kaip 80 % šios veiklos nuostolių. Bendra pagalbos suma bet kuriuo metu negali viršyti 50 mln. EUR vienai įmonei, o į I priedą neįtrauktai veiklai skirta suma negali	NEATSIZVELGTA. Argumentai dėl Ministerijos sprendimo pateikti šios pažymos 4 p. Atsižvelgiant į itin trumpus terminus subsidijoms išmokėti bei ribotą biudžetą, Aprašas rengiamas vadovaujantis Komunikato 2.1 „Ribotos pagalbos sumos“ skirsniu, tačiau neatsiribojant nuo Komunikato esmės – siekti sušvelninti infliacinius energijos kainų padidėjimo padarinius ir padėti atlaikyti staigų išlaidų padidėjimą dėl Rusijos Federacijos agresijos prieš Ukrainą sukeltos krizės. Kadangi subsidijomis siekiama padėti su konkurencingumo ir likvidumo problemomis susiduriančioms labiausiai paveiktoms įmonėms, jų identifikavimui buvo pasirinkta taikyti Itin paveiktų sektorių ir pasektorių sąrašą, nurodytą Komunikate,

		<p>viršyti 25 mln. EUR. Jeigu įmonė veiklą vykdo keliuose sektoriuose, kuriems pagal šį 53 punktą taikomos skirtingos didžiausios sumos, atitinkama valstybė narė tinkamomis priemonėmis, pavyzdžiui, atskirdama sąskaitas, užtikrina, kad būtų laikomasi kiekvienai iš tų veiklos rūšių nustatytos atitinkamos viršutinės ribos ir kad nebūtų viršijama bendra didžiausia suma – 50 mln. EUR vienai įmonei.“ Taigi prisirišimas prie Komunikato priede nurodytų sektorių, ne tik neatitinka Lietuvos ūkio struktūros, bet ir netinka pagal numatomos paramos dydį, t. y. 50 milijonų EUR vienai įmonei.</p> <p>Norint apskaičiuoti pagalbą „daug energijos naudojančioms“ įmonėms siūloma vadovautis Komunikato 2.4 punkto 52 papunkčio „e“ dalimi.</p> <p>Atkreipiame jūsų dėmesį, kad Komunikatas nenumato paramos apribojimo sumokėtų GPM įmokų dydžiu, ar tuo labiau 30 proc. nuo sumokėtų GPM įmokų. Mūsų nuomone tai netikslinga, nes Komunikatas 52 papunkčio „f“ dalyje aiškiai apibrėžia paramos lubas: „bendra pagalba vienai įmonei bet kuriuo metu neviršija 30 % tinkamų finansuoti išlaidų iki didžiausios 2 mln. EUR sumos;“.</p> <p>Pririšimas prie GPM yra klaida tais atvejais kai mažiau darbuotojų turinčios įmonės gamina žaliavą daugiau darbuotojų turinčioms įmonėms. Bankrutavus mažai GPM sumokėjusioms įmonėms, vertės grandinėje toliau esančios daug darbuotojų turinčios įmonės patirs nuostolius dėl žaliavos trūkumo. Būtent toks santykis yra tarp mėsinių paukščių augintojų ir perdirbimo fabrikų. Todėl tikslinga pirminę gamybą paremti nesukuriant papildomų, nei numato Komunikatas, apribojimų.</p> <p>Taip pat labai svarbu netaikyti įmonių susietumo apribojimo, nes nesuteikus tinkamos pagalbos visoms įmonėms vertės grandinėje parama nebus efektyvi.</p> <p>Paskutinis bet labai svarbus dalykas yra leisti įmonei pasirinkti laikotarpį (tarpe nuo 2022 vasario 1d. iki 2022 gruodžio 31d.) už kurį įmonė prašys pagalbos. Tai yra svarbu nes įmonėms energetikos kaštai smogė tuomet kai baigėsi jų kainų fiksavimo periodai, o tai gali skirtis</p>	<p>jį sustambinant iki ERVK kodų skyriaus, o, Komunikato 2.1 papunkčio taikymas, kaip minėta aukščiau, pasirinktas dėl mažesnės administracinės naštos ir laiko sąnaudų.</p> <p>Taip pat pasirinkta subsidijos dydį apskaičiuoti ne tik nuo GPM, bet ir nuo pelno mokesčio. Taip siekiant kuo didesnės naudos pareiškėjams (kuo daugiau sumokėta mokesčių valstybei, tuo ir didesnis galimas subsidijos dydis).</p> <p>Pastaba dėl laikotarpio, už kurį prašoma subsidija, nėra aktuali, kadangi šiame Apraše numatyta subsidija nesiejama su konkrečiu terminu, nustatomas subsidijos išmokėjimo terminas, kuris negali būti vėliau nei 2022 m. gruodžio 31 d., o subsidijos dydis apskaičiuojamas nuo už 2021 metus deklaruotus mokesčius. Tikėtina, kad verslo deklaruotas pelnas iki energetinių kainų šuolio yra didesnis.</p>
8.	Lietuvos karjerų asociacija (toliau –	<p>LKA atkreipia dėmesį į tai, kad kitos kasybos ir karjerų eksploatavimo sektorius (pagal EVRK 2 red. – 08 skyriaus kodas) savo veikloje suvartoja labai didelius elektros energijos kiekius, tačiau jis nėra įtrauktas į Aprašu tvirtinamą Itin paveiktų sektorių sąrašą ir neturės galimybes</p>	<p>NEATSIŽVELGTA. Argumentai dėl Ministerijos sprendimo pateikti šios pažymos 4 p.</p>

	LKA)	pasinaudoti priemone „Subsidija įmonėms, veikiančioms itin paveiktuose sektoriuose“. LKA prašo kitos kasybos ir karjerų eksploatavimo sektorių įtraukti į Itin paveiktų sektorių sąrašą.	
--	------	--	--